

ЗТВЕРДЖЕНО
Директор Чимшир В.І.
«26» серпня 2020 р.

ПОРЯДОК

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОПП «УПРАВЛІННЯ СУДНОВИМИ
ТЕХНІЧНИМИ СИСТЕМАМИ І КОМПЛЕКСАМИ»
ДУНАЙСЬКОГО ІНСТИТУТУ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

СХВАЛЕНО
Рішенням Вченої ради ДІ НУ «ОМА»
Протокол №1 від 26 серпня 2020 р.

Укладачі:

Чимшир Валентин Іванович, доктор технічних наук, професор, директор Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія»;

Маслов Ігор Захарович, кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри судових енергетичних установок і систем Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія»;

Гайдаржи Анжела Ігорівна, кандидат педагогічних наук, начальник навчально методичного відділу Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія».

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У статті 53 Закону України Про освіту визначено права та обов'язки здобувачів освіти. Зокрема, відповідно до абзацу 3 пункту 1 цієї статті здобувачі освіти мають право на «індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання».

Визначення поняття індивідуальної освітньої траєкторії наводиться у підпункті 9 пункту 1 статті 1 цього Закону, а саме: «індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план».

У статті 62 Закону України Про вищу освіту визначено права осіб, які навчаються у закладах вищої освіти. Зокрема, відповідно до пункт 15 цієї статті здобувач має право на «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти».

Порядок діагностування реалізації права здобувачів на «вибір навчальних дисциплін в освітній діяльності ЗВО деталізовано у «Методичних рекомендаціях для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми» (затверджено рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти протокол від 29 серпня 2019 р. № 9). Так, у коментарі до підкритерія 2.4, зокрема, зазначено:

- основним інструментом формування індивідуальної освітньої траєкторії є вибіркові компоненти;
- до числа вибірових компонентів можуть включатися також і практики;
- дисципліни можуть вважатися вибіровими лише якщо вони є такими з точки зору здобувача вищої освіти;
- дисципліни «за вибором закладу» не можуть вважатися вибіровими, оскільки з точки зору здобувача вищої освіти вони є обов'язковими;
- в основі системи вибірових компонентів має лежати індивідуальний вибір кожного здобувача вищої освіти. Це не заперечує права ЗВО запроваджувати

обґрунтовані обмеження щодо мінімальної та максимальної кількості здобувачів, які можуть обрати певну дисципліну;

- в окремих випадках вибір компонент може відбуватися в межах існуючої академічної групи – якщо на це існують ті чи інші причини організаційного або навчального характеру. Однак, ЗВО зобов'язаний вжити усіх розумних заходів для того, щоб гарантувати право здобувачів вищої освіти на індивідуальне обрання дисциплін; зокрема, він у межах своєї автономії може утворювати нові групи для різних дисциплін або обирати інші організаційні форми для забезпечення цього права;

- ЗВО у межах своєї автономії можуть запроваджувати програми мініор або сертифікатні програми, які можуть реалізовуватися за рахунок вибіркової складової індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти;

- підкритерій 2.4 охоплює не лише вибіркові компоненти, але й інші інструменти формування індивідуальної освітньої траєкторії, які може запропонувати ЗВО (компенсаційні курси, факультативи тощо). Вони мають оцінюватися насамперед з погляду відповідності потребам та інтересам здобувачів вищої освіти;

- оцінювання конкретної моделі, обраної закладом, має проводитися з урахуванням його специфіки та контексту. Зокрема, експертна група має ураховувати, чи є заклад вузькопрофільним або багатогалузевим: деякі обмеження щодо вибіркової, які є обґрунтованими в контексті першого типу закладів, не можуть бути виправданими у других.

1. ПРИНЦИПИ ТА НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ

Основними принципами формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів, що навчаються за ОПП «Управління судновими технічними системами і комплексами» є:

- принцип практичної спрямованості здобувача;
- принцип наукової спрямованості здобувача;
- принцип ефективності.

1.1. Принцип практичної спрямованості здобувача

Принцип враховує наступні чинники:

- відповідно до пункту 9 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту» наказом Міністерства освіти і науки України від 22.05.2020 № 673 затверджено Перелік спеціальностей, зокрема й спеціальність 271 «Річковий та морський транспорт», здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання;

- відповідно до Правила П/1 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ) 1978 року з поправками кожний кандидат на отримання професійного диплома вахтового механіка морського судна повинен мати схвалений стаж роботи на судні не менше 12 місяців як частину схваленої програми підготовки, яка включає підготовку на судні, що відповідає вимогам розділу А-III/1 Кодексу ПДНВ та документально підтверджена у схваленій Книзі реєстрації підготовки, або мати схвалений стаж роботи на судні не менше 36 місяців;

- наявний досвід та перспективи подальшої практичної діяльності на підприємствах морської галузі.

Принцип визначає рамкові змістовні засади у продовж навчання за ОПП «Управління судновими технічними системами і комплексами», у межах яких здобувачеві запропоновано наступні напрями формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії:

Перший напрямок – по завершенню навчання за ОПП «Управління судновими технічними системами і комплексами» отримання професійного диплома вахтового механіка згідно ПДНВ. Місце проведення плавальної практики обирається здобувачем зі списку запропонованих баз практик.

Другий напрямок – навчання здобувачів за програмою додаткової спеціалізації (minor), як доповнення до обраної ними спеціалізації «271.02 Управління судновими технічними системами і комплексами» (major). Ці додаткові програми дозволяють цілеспрямовано використати кредити за обрані курси, передбачені ОПП «271.02 Управління судновими технічними системами і комплексами», сконцентрувати зусилля на додатковій спеціальності або спеціалізації, що може суттєво поліпшити перспективи подальшого навчання (вибір магістерських програм) і майбутнього працевлаштування на підприємствах морської галузі.

1.2. Принцип наукової спрямованості здобувача

Принцип враховує його наукові інтереси та наукові доробки, які пов'язані з найбільш актуальними та проблемними питаннями функціонування морської галузі, напрями наукових досліджень кафедр Інституту.

Напрямок реалізації цього принципу при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії є створення для слухачів можливостей щодо:

- поглибленого вивчення та засвоєння дисциплін навчального плану;
- формування наукового світогляду, високих морально-психологічних якостей;
- оволодіння основами методик та навичками самостійних наукових досліджень і розробки наукових тем;
- розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей у вирішенні практичних завдань;
- розширення теоретичного кругозору та наукової ерудиції майбутнього фахівця;
- ведення винахідницької та раціоналізаторської роботи.

Цей напрямок реалізується шляхом участі здобувачів у тематичних (наукових) гуртках, проблемних групах, науково-практичних конференціях, тощо.

1.3. Принцип ефективності

Передбачає, що процедури формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії і права на вибір компонентів мають бути реалістичними, зрозумілими та організованими у зручний для слухачів спосіб.

Третій принцип передбачає, що процедури формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії і права на вибір компонентів, як правило, мають включати:

- інформування слухачів про основні та додаткові напрями формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії і права на вибір компонентів;
- ознайомлення з можливими альтернативами, вибір, узгодження та фіксацію (закріплення) прийнятного варіанту;
- корегування планів виконання завдань (заходів) під час здобуття вищої освіти.

2 ПРОЦЕДУРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ

Індивідуальна освітня траєкторія в закладі вищої освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти.

2.1. Процедура вибору компонентів ОПП «Управління судновими технічними системами і комплексами»

Каталог (перелік) вибірових компонентів для формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів вищої освіти ОПП «Управління судновими технічними системами і комплексами» Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія» та описи до них щороку формується або корегується робочою групою, затверджується на першому засіданні Вченої ради Інституту поточного навчального року та розміщуються на вебсайті Інституту

Підчас проведення першої кураторської години в поточному навчальному році з здобувачами вищої освіти денної форми навчання куратор доводить та роз'яснює права та можливості здобувача, щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії. Здобувачі, ознайомившись із запропонованими матеріалами, подають до навчально-методичного відділу Інституту в паперовому або електронному вигляді через свої особисті службові акаунти (що надані Інститутом) рапорти на опанування вибірових компонент, в обсязі кредитів ЄКТС визначених на поточний навчальний рік (додаток 1). Здобувачі які обрали вибірові компоненти ВК1 або ВК2 і визначилися з місцем проходження практики можуть подавати рапорт у формі, що наведена у додатку 2. Здобувач має право визначатися із обранням вибірових компонент до завершення теоретичного навчання за обов'язковою частиною навчального плану, що заплановане на поточний навчальний рік та складання всіх форм підсумкового контролю за ними. Здобувач, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність, проходження практики тощо) не визначився зі своїм вибором у зазначений термін, має право здійснити його протягом першого робочого тижня після того, як з'явився на навчання. Здобувач, який не скористався правом вибору без поважної причини, буде записаний на опанування вибірових компонент, який визначається Інститутом. Контроль за поданням електронних заяв здійснює відповідний представник навчально-методичного відділу Інституту.

Мінімальна необхідна кількість здобувачів у групі з вивчення вибірової компоненти складає не менше як 12 осіб. У тому разі, якщо для вивчення окремої вибірової компоненти не сформована група, здобувачам вищої освіти навчально-методичний відділ Інституту пропонує обрати іншу вибірову компоненту, де вже є, або може бути сформована група.

На підставі поданих рапортів навчально-методичний відділ готує проект Наказу директора Інституту про формування навчальних груп для вивчення вибіркового компоненту. Після оприлюднення наказу обрані компоненти ОПП стають обов'язковими, вносяться до індивідуального навчального плану здобувача та до робочого навчального плану.

2.2. Процедура формування індивідуального навчального плану

Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (ІНП) формується за відповідною ОПП і складається здобувачем вищої освіти за участю представника навчально-методичного відділу Інституту та куратора академічної групи на кожний рік навчання. ІНП включає обов'язкові та вибіркові компоненти, передбачені ОПП.

Обов'язкові компоненти ІНП мають повністю відповідати обов'язковим компонентам ОПП, які визначені на відповідний рік навчання та є незмінними впродовж усієї тривалості освітньої програми.

Вибіркові компоненти ІНП складають не менше 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС навчального плану. Здобувач вищої освіти обирає будь-які дисципліни з, що запропоновані на вибір, або дисципліни що запропоновані установою-партнером за програмою академічної мобільності (з можливими обмеженнями організаційного характеру та передумов вивчення).

ІНП оформлюються навчально-методичним відділом Інституту, підписуються його представником та здобувачем освіти. ІНП зберігається в НМВ. За необхідністю здобувач отримує доступ до ІНП.

За умови переведення (поновлення) здобувача вищої освіти формування ІНП проводиться з урахуванням навчальних дисциплін, вивчених у попередньому закладі вищої освіти (відповідно до академічної довідки).

За виконання ІНП персональну відповідальність несе здобувач вищої освіти. Невиконання ІНП за навчальний рік є підставою для відрахування здобувача вищої освіти.

Керівник робочої (проектної) групи,
гарант ОПП «Управління судновими
технічними системами і комплексами»
к.т.н., доцент

І.І. Маслов

Директору ДІ НУ «ОМА»
проф. Чимшир В.І.

_____ курсу _____ форми
навчання за ОПП «Управління
судновими технічними системами і
комплексами»

ППП

РАПОРТ

Прошу внести до індивідуального навчального плану на 20__ - 20__
навчальний рік вибрані мною із каталогу (переліку) освітніх компонент довільного
вибору наступні освітні компоненти (навчальні дисципліни) загальним обсягом
___ кредитів ЄКТС.

Код компоненти	Назва основної компоненти	Запланований обсяг у кредитах ЄКТС	Відмітка про вибір
Освітні компоненти запропоновані ЗВО			
Освітні компоненти за власним бажанням			

Дата

Підпис

додаток 2

Директору ДІ НУ «ОМА»

Проф. Чимшир В.І.

Курсанта _____
(ПІБ)

Рік народження _____

Навчальна група _____

Контракт/бюджет (*підкреслити*)

TRAINING RECORD BOOK

реєстраційний № _____

Моб. тел.№ _____

РАПОРТ

Прошу Вас направити мене на виробничу плавальну практику за _____ курс на
судно _____ судноплавної компанії _____
з _____ 20 ____ р. терміном на _____ місяців.

Дата _____

Підпис _____

Пров. фахівець з практики (каб.129) _____

Навчально-методичний відділ (каб. 404) _____

Керівник практики _____
(інструктаж, завдання на пл./пр.)

Провідний фахівець з виховної роботи (каб.102) _____

Пров. економіст (каб.212) _____

Лікар (каб.201) _____

Батьки курсанта _____